

УДК 004.37.042

Серьогін В. – ст. гр. СНм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ДОСВІДУ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Млинко Б. Б.

Serohin V.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

RESEARCH OF EXPERIENCE IN IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES FOR INCLUSIVE EDUCATION

Supervisor: PhD, Assoc. Prof. B. Mlynko

Ключові слова: інклюзивна освіта, інформаційно-комунікаційні технології
Key words: inclusive education, information and communication technologies

У сучасних соціокультурних умовах інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стали значущою рушійною силою розвитку суспільства. Проблеми інформатизації суспільства, використання інформаційних технологій (ІТ) є надзвичайно важливими, саме для системи інклюзивного навчання, яка спрямована на реалізацію рівного права на освіту будь-якої особи вже на ранніх етапах без таврування її терміном інвалід. Оскільки набуття інформативних знань взаємопов'язано із засвоєнням матеріалу та особливостями розвитку дітей, то проблема опанування ІТ учнями з особливими освітніми потребами постає надзвичайно гостро, а звідси витікає, що проблема дослідження специфіки використання передових інформаційних технологій в навчанні дітей з обмеженими можливостями є актуальною в сучасній науці.

Аналіз наукових досліджень показує, що питання впровадження й застосування ІКТ в освіті відображені в працях В. Бикова, Р. Гуревича, А. Гуржія, Г.Єльнікової, М. Жаладака, В. Лапінського, О. Ляшенко, О. Овчарук, О. Спіріна, П. Дмитрук, О. Ісакова, М. Кадемія, М. Коптюг, Б. Косовська, В. Левчук, С. Томчук та інші; проблему освіти дітей з особливими потребами досліджують Н. Валентик, О. Волошина, Є. Галішнікова, О. Коломінова, З. Ленів, А. Маслюк, В. Роман, Н. Хамська, Я. Якінін, С. Якубов [1].

У своїх дослідженнях Л.Борисенко виокремлює три основні шляхи використання ІКТ в інклюзивній освіті:

- у компенсаційних цілях (використання ІКТ в якості технічної допомоги, підтримки, часткової компенсації або заміщення відсутніх природних функцій, що дозволяє учням з особливими потребами повноцінно залучатись до процесів спілкування й взаємодії);
- у комунікаційних цілях (допоміжні прилади і програмне забезпечення, альтернативні форми зв'язку, що полегшують або уможливають комунікацію у більш зручний спосіб, специфічний для кожного виду функціонального обмеження);
- у дидактичних цілях (сприяють диференціації, задоволенню індивідуальних потреб, особистісному розвитку дітей з особливими потребами, розкриттю їх здібностей, повноцінній інклюзії, включенню в освітнє й суспільне середовище) [2].

У контексті нашого дослідження, важливою є діяльність Європейської агенції з питань особливих потреб та інклюзивної освіти (The European Agency for Special Needs and Inclusive Education) – незалежної міжнародної організації, яка забезпечує платформу для взаємодії між країнами-учасниками в галузі інклюзивної освіти й навчання осіб з особливими потребами. За участю Агенції було реалізовано проект «ІКТ для включення», або «ІКТ для інклюзії» (ICT for Inclusion). Мета проекту полягала в зібранні й аналізі даних щодо використання ІКТ в інклюзивній освіті в різних країнах.

Основні положення проекту: ІКТ слід розглядати в якості ключового інструменту для забезпечення рівності освітніх можливостей; доступ до належних ІКТ слід розглядати як невід’ємне право особистості; підготовку освітніх кадрів до використання ІКТ загального й спеціального призначення слід вважати пріоритетною; для заохочення відповідних наукових досліджень і розробок у сфері ІКТ, необхідне залучення різних зацікавлених сторін; дані досліджень, результати моніторингу і т.д. у сфері ІКТ-підтримки інклюзивної освіти слід розглядати й брати до уваги на всіх рівнях системи освітніх послуг. Названі положення були використані для узагальнення аналітичних даних, отриманих у ході реалізації проекту. На основі них було сформовано рекомендації, спрямовані на покращення ІКТ-підтримки інклюзивної освіти в європейських країнах:

- забезпечення фінансової підтримки доступності програмних і апаратних засобів, електронних освітніх ресурсів для використання в інклюзивній освіті;
- поширення навчальних програм підготовки усіх зацікавлених суб’єктів у сфері інклюзивної освіти, у т.ч. батьків, педагогів, керівників освітніх установ, ІТ-фахівців, працівників засобів мас-медіа;
- забезпечення сумісності дій навчальних закладів та урядових інститутів, узгодженість їх політики в аспекті реалізації ІКТ-підтримки інклюзивної освіти;
- формування позитивного ставлення лідерів навчальних закладів до реалізації проекту [3].

Інформаційно-комунікаційні технології є важливими компонентами інклюзивної освіти, однак для ефективного впровадження ІКТ в інклюзивну освіту необхідно підготувати компетентних творчих педагогічних працівників, готових розробляти інноваційні технології навчання, оновити існуючі підходи для реалізації концепції інклюзивної освіти з використанням ІКТ, що вимагає подальших ґрунтовних наукових досліджень.

Література:

1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення доступності і розвитку інклюзивної освіти [Електронний ресурс] – https://www.researchgate.net/publication/331402995_VIKORISTANNA_INFORMACIJO-KOMUNIKACIJNIH_TEHNOLOGIJ_DLA_ZABEZPECENNA_DOSTUPNOSTI_I_ROZVITKU_INKLUZIVNOI_OSVITI
2. Впровадження засобів ікт в інклюзивну освіту [Електронний ресурс] – <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1609/Borisenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Зарубіжний досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій в інклюзивній дошкільній освіті [Електронний ресурс] – https://lib.iitta.gov.ua/11129/1/Носенко_Ю.,_Матюх_Ж..pdf